

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . 10 frt. — kr.
 Félévre . . . 5 „ — „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „
 Egy órára . . . 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden köz-
 onény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.)
 bérmentve küldendő.

Előfizetési helyben:
 Felelős: K. Lajos könyvkereskedésében
 és a kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz.
 alatt)

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorozat 5 kr. Nagyobb
 terjedelmű s többzori hirdetések alká-
 szárított jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-
 díj minden külön bejegyzésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
 újdonság sora 50 kr.
 Nyitlári közlemények minden petit sora
 30 krajczár.

Hirdetések felvételnek a szerkesztőség-
 ben és kiadóhivatalban. Főter 1828. sz.
 alatt)

Kéziratok nem adóznak vissza.

Közigazgatási javaslatok.

A felhivatalos szócsovék rövid idő
 óta gyakran emlegetik, hogy Hieronymi
 Károly belügyminiszter nagy buzgósággal
 dolgozik a közigazgatási reformjavasla-
 tokon és hogy első szállítmányképen,
 mindenestre még az ősszel, a közsé-
 gekről és a közigazgatási bíróságról szóló
 törvényjavaslatokat fogja letenni a kép-
 viselőház asztalára.

Azt bízhatnánk, hogy egy történet
 itt minden, mint ahogy történt Angliá-
 ban, Franciaországban, Olaszországban
 a közigazgatási reformmunkálatok idő-
 szakában, vagy ahogy Poroszországban
 történt, mikor a nagy munkának szinte
 harminczadik esztendejében megalkották
 a reformok koronáját is: a községi tör-
 vényt.

Mindenütt a világon előbb egész
 irodalma támadt a felvetett kérdésnek
 és mikor aztán tisztázódtak az eszmék,
 akkor hozzá fogtak a törvényalkotáshoz.
 Nálunk bizony nem így megy. Itt igaz-
 an rapszodikusan fejlődtek a dolgok
 oda, hogy Hieronymi Károly miniszter-
 sége harmadik negyedében már ne-
 hány kész javaslattal várja az országgyü-
 lés megnyitását. Szinte csodálatos, hogy
 azok a szegény poroszok min is törhet-
 ték a fejüket harmincz álló esztendeig.

De hát Hieronymi kurucz egy legény.
 Nem akarja, hogy igaza legyen Tisza
 Kálmánnak, aki azt mondta, hogy a szá-
 zadok alatt fejlődött rendszert nem szab-
 ad egy tollvonással megbolygatni; nem
 ad igazat Telegdi grófnak se, akinek az
 volt a nézete, hogy előbb a jelen köz-
 igazgatási viszonyok közepette elhelyez-
 kedni kell az eszmékkel és csak aztán
 fogni hozzá a törvényalkotáshoz. — És
 nem követi Szapáry grófot se, aki a
 közigazgatás rendezését nem a talpakon: a
 községeken, de a gerincoszlopokon, a
 megyéken akarta kezdeni.

Hieronymi Károly belügyminiszter
 rövid néhány hónap alatt elkészítette a

és székváros rendezésének tervét, az
 munkások államosítására vonatkozó
 javaslatot, kiterjedt munkálatokat indított
 meg a törvényhatóságok területei rendezésére,
 alkotott általános érdekű rende-
 leteket a részintákról, kútvidekekről és
 sok egyébről, vezette és ellenőrizte a
 miniszterium folyó ügyeit — ennyi el-
 foglaltsága közepette elkészült a közigaz-
 gatási reform két bevezető javaslatával.

Igazán eredeti buzgóság. Ekkora el-
 foglaltsága közepette nem is volna illendő
 megkérdézni a miniszter urtól, hogy az
 országgyűlésen tartott első, fentartások-
 ban bővelkedő beszéde óta valóban meg-
 győződött-e arról, hogy a magyar köz-
 igazgatás reformját a legelső fokon kell
 kezdeni és hogy elég tapasztalatot szer-
 zett-e már magának arra, hogy a közsé-
 gek újjászervezését történeti fejlődés alap-
 ján és ne holmi nagy koncepcziókkal
 oldja meg? Elégé tisztázva volnának-e
 már a legfőbb kérdések. A sorrend kér-
 dése. A választás, vagy kinevezés kér-
 dése és még egész sora a fontos kérdé-
 séknek.

De egy dolog bizonyos. Ha az őszre
 benyújtandó javaslat a községi előjárók
 kinevezési rendszerére lesz alapítva, ami
 pedig sok valószínűséggel bír, — akkor
 a miniszter ur szemben fogja találni
 magát nemcsak az autonomia híveivel,
 de a nemzeti párttal is, mely választási
 kiáltványában hangsúlyozta annak idején,
 hogy a községeknél mellőzni kell a kine-
 vezési rendszert.

És azután a sorrend kérdése. Hi-
 szen a miniszter első parlamenti beszé-
 dében kijelentette, hogy semmi kifogása
 sincs az ellen, ha a reformot nem a
 községeken, de a megyéken fogják kez-
 deni. Lehetetlen, hogy a miniszter ur
 azóta ebben a kérdésben szilárd meg-
 győződést alkothott volna magának.

Tehát vakon ugrunk a sötétbe. Ta-
 pogatózunk, kísérletezünk és a cselek-
 vény idejében az itt is, ott is felbukkant
 akadályok elől visszavonulunk?

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

A Pallas Nagy Lexikona.

E nagy irodalmi vállalat, mely a szellemi
 erők csoportosítása, a kiadás díszes, s a vál-
 lalat költségei tekintetében eddig páratlanul
 áll irodalmunkban, a napokban becsátotta ki
 harmadik kötetét.

Az első kötet megjelent a múlt év no-
 vember 18-án; a második ez év márcz. 16-án;
 a harmadik nem is egészen három hónap
 után, jun. 15-én. Az első és 2-ik kötet meg-
 jelenése közt volt négy hónapi időköz; a má-
 sodik és harmadik kötet közt már csak há-
 rom. Ha ez így halad tovább, ugy — düs
 fauentibus — ez impozáns irodalmi vállalat-
 nak a millenárius kiállításra való megjelenése
 biztosítottnak tekinthető, hogy e nagy nemzeti
 ünnepeken egyik fényes tanúsága legyen fajunk
 nagy hivatottságának a szellemi élet, az irodal-
 om, a kultúra terén.

Bemutatjuk röviden a most megjelent
 harmadik kötetet. Kezdődik a Békalencse cím-
 szóval s végződik a Burgonyavészszel. E két
 czimzó közé ötvenkét és fél kéthasábos, sűrűn
 nyomott íven, mintegy 5—6000 czimzó van
 világosan, a magasabb népszerűsítés nyelvén
 megmagyarázva. A magyarázatokat megérti a
 művelt közönség minden különbség nélkül, el-
 vezni és használni tudja pedig maga a szak-
 tudós is. Nagyon jelentékeny az a hivatása
 a Nagy Lexikonnak, hogy összekötő hidat ké-
 pez a szellemi arisztokrácia s a művelt nagy
 közönség közt, s hogy az összes emberi ismeretek
 tárházát akképp foglalja egybe, hogy a
 tudó-okra forrásmunka gyanánt, mindenkinek
 nézve mellözhetetlen, mindennapi felvilágosító
 gyanánt tud szolgálni.

A harmadik, most megjelent kötet czim-
 szavainak nagy része földrajzi, történelmi és
 személynevekből s azok magyarázataiból áll.

Ezt megtette Szapáry is és nem le-
 hetetlen, hogy Hieronymi miniszter sem
 fog másképpen tenni. És ahogy megbuk-
 tatta az ellenzék a Szapáry-lele szörny-
 szülöttet, ugy vissza fogja utasítani Hie-
 ronymi ur »buzgóság«-ának eredményét
 is, ha az nem fog megfelelni a nemzet
 hagyományos érzületének, ha a magyar
 alkotmányosság egyetlen védbástyját: az
 önkormányzatot akarja lerombolni.

Az oláh sajtó szemtelenkedése.

A N-Szebenben megjelenő magyaroláh új-
 ság, a Tribuna egyre másra reprodukálja
 a romániai oláh újságokban megjelent cik-
 kekkel, melyek féktelen hangon vannak tava a ma-
 gyarok ellen. Az a föltevés kezd mindjobban
 megerősödni, hogy a Tribuna, miután többször
 megfenyítették, ezikket eebb a romániai újsá-
 gokban adja ki, onnan aztán átveszi azokat.
 Egy közlelbi cikkében a következő förmé-
 vény olvasható: Vajon mit fog tenni, ugymond,
 a román nép, a kormány, különösen pedig
 Károly király a barbárságokkal szemben, mely-
 keket a magyarok saját vérukn ellen orszá-
 gunk határánál elkövetnek. Nem türjük, hogy
 a magyarok három millió román (oláhot) ki-
 irítsanak. Vagy mindnyájan együtt élünk, vagy
 együtt meghalunk. Románia kétszázezer s öt-
 száz ágyu felett rendelkezik. A jövendő hábo-
 ruban határozott szava lesz. A román nép te-
 hát elvárja böles királyától, hogy követelje pa-
 rancsolólag az osztrák-magyar kormánytól a
 románok nemzeti ekzisztenciájának biztosítá-
 sát, a magyarok megbabulázását. Ha kérelme
 nem teljesülne, fordítson hátat a hármas szövetsé-
 gnek, mert a románok nem lehetnek szövetsé-
 gesek saját hóherjaiknak.

BELFÖLD.

Teutsch Dániel György erdélyi

evangelikus püspök hatálat jelenti Nagyszeben-
 ből a táviró. Az agyastyan bevenhat eszten-
 tendőt élt. A politikai közéletben, noha tagja
 volt a förendiháznak, nagyon ritkán szerepelt.
 Legutóbb az allami költségvetés tárgyalásánál
 provokált förendiházi vitában vett részt, rész-
 letesen kifejtve az erdélyi szász evangéli-
 kusoknak a magyarországi evangélikusoktól
 eltérő álláspontját az egyházpolitikai kérdése-
 ken. A szavazásnál ő is azok között volt, a
 kik a költségvetést elfogadták ugyan, de a
 kormánynak bizalmatlanságot szavaztak; csak-
 hogy ő ezt nem klerikális szempontból tette,
 pest legkimerítőbb, két ivre terjedő czikke,
 Budapest leírása. A cikkben arra van fektet-
 ve a főszó, hogy a fő- és székváros életének
 minden mozzanata hűen, a legfrissebb adatok
 bemutatásával történjék. Thuring Gusztáv, a
 cikk írója el tudta találni a leírásban azt a
 közeputat, mely az elbeszélő s az egyszerű
 adatfelhalmozó eljárás közt van. Adatokat kö-
 zöl ugyan mindig, de mindenütt tud nekik életet
 adni. S adatait illusztrálja 15 szövegábra,
 13 képmelleklet.

Az az érdekes a czimzószak özőnének
 feldolgozásában, hogy a történelmi tárgyak
 egészen a legújabb korig, hogy ugy mondjuk
 a mai napig be vannak mutatva. Akárhány
 ily czimzóóra akadunk a kötetben, melynek
 dátuma egész 1893 június 1-ig (mikor a fü-
 zet imprimalva volt) terjed; s ennél talán még
 becsebb az, hogy ugy a történelmi, mint a
 dologi czimzószakat különbség nélkül szakér-
 tő írók, tudósok dolgozták föl. kiknek neve
 oda van írva a cikk alá, hogy az író neve
 legyen egyuttal garanciája az előadottak hi-
 telességének.

Még ezt a megbecsülhetetlen jószágát is
 felülmúlja a Lexikonnak az a tulajdonsága,
 hogy a történelmi, földrajzi dolgokban a ma-
 gyar viszonyokat domborítja ki első sorban,
 mint amelyekre van legtöbb, kiváló szüksége
 a mi közönségünknek; de a tisztán dologi, —
 ugynevezett tudományos fogalmakban is erő-
 sen kitűnik egy a jellemvonása, amennyiben a
 tárgyak idehazaváló, önálló felfogással, azzal az
 eljárással vannak fogalmazva, amelyben csak
 a magyar előtt tükröződtek.

Az eddigi összes lexikonok különbség
 nélkül azt csináltak, hogy a külföldi több-
 vesebb hitelességű lexikonokat magyar szavak-
 ba öltöztették; berendezésük, tárgyalásuk, az
 a központ, mely körül előadásuk megfordult,
 azonban, maradt külföldi. Eggyedül a Pallas
 Nagy Lexikona tudta magát e nyugaló eman-
 cipálni, hata a közérdek szükségleteit felfog-

mint a többi förendiházi tag, hanem tisztán
 nemzetiségi szempontból. Ő állt az élen annak
 az áramlatnak, melynél fogva az erdélyi van-
 gelikus egyház sinati tanácskozásából a ma-
 gyar evangelikusok kivonták magukat. Nagyon
 gyengén beszelt hazánk nyelvet s egész élete
 a mellett szól, hogy hasonló szemlélt szuperin-
 tendensek alkalmazása mellett az erdélyi ré-
 szekben a szászok között a magyar államesz-
 me megszilárdítására és a szászok művelődési
 viszonyainak a magyar nemzeti kultúra szelle-
 mében való fejlesztésére épenséggel nem lehet
 hazánkban semmi tétlen.

A polgári házasság.

A zasságról szóló törvényjavaslatot, mely mo-
 az igazságügyminiszteriumban van kidolgozás
 alatt, körülbelül június 20-ikáig teljesen elke-
 szítik s ekkor Ischibe viszik, hogy a király elé
 terjesszék.

A bűnvádi perrendtartás.

A teljes bűnvádi eljárásról szóló törvényjavaslat,
 már az ősi ülésszak elején a Ház asztalára
 került. Szilágyi Dezso igazságügyminiszter közre-
 működésével egy bizottság több hónapon ke-
 resztül dolgozott a javaslat szövegének megál-
 lapításán s néhány hét óta Schedius Lajos,
 Wlassics Gyula, Chorin Ferencz, Friedmann
 Bernát és Balogh Jenő végzik rajta az utolsó
 simításokat.

KÜLFÖLD.

Nikita fejedelem dicsősége.

Cettin-
 jében egy négyszáz éves nyomda jubileumát
 ünnepelték. A jubileumot a cernagoraiak nem
 igen értették, hanem azért derekasan megül-
 ték. A kis czár alatt valói közt meg ma is
 kevés az olyan ember, a ki az iráshoz ért.
 Montenegro inkább arra igyekszik, hogy tár-
 gyat adjon a nyomással és irással foglalko-
 zóknak. Hol háborusodik, hol barátkozik, hol
 a reformok ujára lép, hol egyébb zenebonát
 csinál. Amde fejedelem kipótolja alattvalóinak
 analfabétaságát és sorra írja a drámákat. Egy
 szóval Montenegro nemcsak a mult iránt való
 kegyetlenség, de a jelen iránt való hálaival ülte
 meg a négyszáz éves jubileumot. A kis ország
 kulturájának százados, magában álló hirdetőjét
 a külföld is megbecsülte. Cettinből ugyanis
 azt telegrafálják, hogy az oxfordi egyetem
 jubileum alkalmából külön küldöttség útján
 feliratot küldött a harezias poeta fejede-
 lemnek.

Német-orosz alkudozás.

A »Nordd.
 Allg. Ztg.« az Oroszországgal kötendő keres-
 delmi szerződésre vonatkozólag jelenti, hogy a
 német kormány a jelenleg fennálló orosz vám-
 tarifa leszállítását követeli a fontosab német

ni, s érte dolgozni tudó munkatársai lelkesült-
 ségének.

Amit ekként a III. kötet szövegéről
 mondtunk, ugyanazt mondhatjuk a kötetet ki-
 sörös illusztrációkról. Ismeretes ugyanis, hogy
 a Nagy Lexikon versenyre kelve a legkiválóbb
 német, francia és angol illyenmű vállalatok-
 kal, szövegábrákkal s képmellekletekkel gaz-
 dagon kísérte az ismertett tárgyakat, ugy a
 történelmi jelentőségű dolgokat, mint a tudó-
 mányos fogalmakat.

Az e kötetben foglalt képmellekletek, tér-
 képek és tervezetek száma harminczkilenc s
 ezek közt négy pompás színnyomat; a szö-
 vegábrák száma pedig, száznál több cikkhez,
 meghaladja a másfélszázat.

Sokan voltak, kik bizalmatlansággal néz-
 tek ez új vállalat, a Pallas Nagy Lexikonának
 megindulása ele is. Azt hitték, hogy erre is
 az a sors vár, ami az eddigi nagy lexikonok-
 ra várt, hogy csakhamar észrevehető lesz raj-
 ta az erők fogyatkozása. Voltak — magunk is
 nem egyszer hallottuk — kik azt mondták, —
 hogy »majd akkor rendeljük meg a lexikon,
 mikor legalább a harmadik kötetet látjuk.

Nos, a harmadik kötet is itt van. És ez a
 harmadik kötet, mint a latin példabeszéd az
 életrevaló, a nagyrabívatott erőről mondta —
 crescit eundo — nagyobb frisseséggel, az erők
 nagyobb, mert izmosabb biztonságával lépett
 elő, mint megelőző.

Az üde szellemi áramlat üti meg önkény-
 telen az embert, midőn ezt a harmadik köte-
 tet kezébe veszi, mely a tipográfia tekintet-
 ében is, mondhatjuk, páratlanul áll.
 Bö ismeret, tiszta nemzeti szellem, gaz-
 dag s fényes előállítás, ezek a Pallas Nagy
 Lexikona III. kötetének jellemző vonásai. — E
 tulajdonságok mellett az egyre izmosodó vál-
 lalat nyugodtan, sőt önértelenen tekinthet
 a jövőbe, biztos lehet a felől, hogy az eddigi-
 még nagyobb mértékben meghódítja s nemzet
 rokonszenvét.

DEBRECZEN,
 1845-ben
 Főter. 1829. SZÁM 3.
 a m. k. postán átellenében.

ANN M.
 győzködő és gyáros

30 frting.
 20
 15
 30
 15
 12

GYÓGY-VIZ
 GYÓGYHATÁSSAL BIR
 és rekedtségnél
 és hólyaghurutnál.

VEGYITVE
 éges ital.

DEBRECZENBEN:
 József, Geréb J., Rickl J. Z. stb.

Lajos és testvére Budapest.

közönség
 istálló-trágyát

stvérek Aradon.

kivétel ezikkre nevére. Oroszország április hóban egyes követelményeknek hajlandó volt helyt adni, másokat azonban vissza utasított. Nemetszág június közepén az orosz ellenjavaslatokat elégteleneknek jelentette ki, mikor Oroszország néhány nappal ezelőtt a tárgyalásoknak Berlinben való folytatását javasolta.

Diák zavargás Párisban Páris, júli. 2. A diákoknak Beranger szenator ellen rendezett tüntetése alkalmával az éjjel heves összefutás volt a tüntetők és a rendőrség közt. Több diák megsebesült. Egyikük sebeibe behatolt. — A diákok közt nagy az izgalom.

Eötvös Károly beszámolója.

Eötvös Károly vasárnap d. e. tartotta beszámolóját Nagykörösön. Kiseretében voltak gf. Karolyi Gábor, Horváth Ádám, Herman Ottó képviselők. Eötvös képviselőtársával már szombaton este érkezett Nagykörösre, hol Szentpétery Károly pártelnök vezetése alatt választói lelkesedéssel fogadták.

Vasárnap d. e. tartotta meg Eötvös Károly a beszámolót a városhaza erkélyéről.

Előadja, hogy Irányi Dániel halála reá nevére azzal a súlyos következménnyel is járt, hogy ő választatott meg helyébe a parkör elnöke. Mint elnöknek első sorban volt kötelessége öröködni a párt elvének tisztasága felé. A Szapary-kormány megbuktatásában kiváló része volt. Az új kormány magaévá tette a függetlenségi párt egyházi politikai elveit s ezzel a függetlenségi párt különös helyzetbe jutott. Ha elejt egy elvet, megrontja a bizalmat a választókban a többi elvekhez való ragaszkodás iránt is. Azért ő nem ejt el a párt egyik elvét sem, csak azért, hogy a kormányt keletkezését csinálja. Történelmi példákkal vizsgálja az egyházi politikai kérdések fejlődését. Valahányszor Bécs megokálta a magyar szabadságot, a kath. főpápság kezdte a felekezeti harcot, a hitelveket hozva fel ürügyül, a főpápokot követték a bécsi udvar iránti szolgálatra kész főrendek, majd következett a magyarfalu s alkotmánygyűlölo udvar s befekteték a munkát a generálisok s az alkotmány elpusztult. A felekezeti egyenjogúság elvén harcz rendszeren a magyar alkotmány megamadasával vagy megsemmisítésével végződött. Nem szabad eltérni Róma befolyását Magyarországon politikai közügybe. A ki Magyarországon törvényeket meghozatalánál meg tartatásánál más szempontokból indul ki, mint a haza érdekében, az vagy zarnok, vagy honarú, vagy mind a kettő. Ha a szegény embertől megkivánják a törvények tisztelget, mennyivel inkább meglehet azt kívánni a főpáptól, a kik milliókat érő állami jöszagokban dúlakodnak. Szükségesnek tartja, hogy a főpápok közjogi kiváltságai megszüntessenek s eltorlósítsanak a magnások születési jogai is.

Kikel Róma ellen, a mely rendszeresen tört mindig Magyarországon függetlensége és szabadsága ellen. — Szól a főpápok s főrendek legutóbbi titkos összejöveteleiről s titkos lakomáiról s a felekezeti egyenjogúság ellen szott terveiről. — Sajnos, ezeknek sikerült a függetlenségi párt nehány tagját is elszedíteni. Ezért volt szükséges az ő fellépése. Majd turini utjaról szól. Ok óhajtják a kibékület, de csak elvi alapon, mert ők ezentul sem fognak

Kezembe adom lelkemet.

Begyűj egy kötetben.

Írta: **Vörös Juliska**

(Folytatás.)

Körül nézett, aztán kijött. Vigán kezlett dalolni.

*Pezsi pincos rőzsabombó
A férfi hűsége ingó,
Ölése, száca, csókja
Egyik sem igazi fajta
la-la-la.*

Ekkor belégett a kamrába, felkapott egy locsolót s kifele indult tovább dudolva: la-la-la.

Pillanat műve volt, hogy kaczagva zárajam karjamba.

Milyen a csók?

Megijedt, de ez az ijedség tetszett nekem.

Féjéhez verem ezt az öntöző kannát! mondá — Bámom is én, csak rajta! Megcsókoltam már nem tudom hányszor.

Jaj az anyám jön! kialtá.

Megijedtem, mint a csinyen kapott iskolás gyerek.

Elbocsátottam.

Ó kiszaladt.

Csak hogy oly gonosz volt, hogy a kamra ajtót behuzta s kívülről a vas kapcsot beakasztotta.

Fogva voltam, mint a csapdába került róka.

Csak a szomszéd asszony jött.

Soká fecsegték.

— Mikor elment, megkopogtattam az ajtót.

Kaczagott.

Jo helye van, kialtá, csak várjon ott, míg anyám haza jön.

Türelmem elfogyott.

egy óráig sem tanácskozni azokkal, a kik a szabadelvű egyházi politika ellen felléptek. Erősen megtámadja a nemzeti pártot, amely az egyházi politikából se el nem fogad semmit, se meg nem tagad semmit, hanem csak lesi a nagy harcz végét, hogy aztán a győző mellé állva, részt követeljen a hadizsákmányból. — Kijelenti, hogy egy újat sem emeli a kormány megbuktatására, ha Pálffy Mórinczok, a Zichy Nándorok következének Wekerle után. Kéri választóitól nézeti támogatását. (Elénk, hosszas eljenzés.)

Herman Ottó szott ezután. — Kis nemzetek csak úgy tarthatják fenn magukat, ha sohasé szegődnek más érdekek szolgálatába. A szabadsághoz, a munkához s a becsülethez való ragaszkodásra hívja fel a választókat. — Büszké rá, hogy Eötvös oldala mellett működhetik a haza javára. Eötvös is büszke lehet körösi választóira.

Károlyi Gábor grófot kivántak ezután hallani. Ő is arról szott, hogy a körösiek büszké lehetnek Eötvös Károlyra, mert nem Apponyi, hanem Eötvös Károly ma a nemzet vezére. Az igaz magyarnak más vezére ma nem is lehet. A Bizay sajtó rágalmazza, piszkolja Eötvöst, de leptann az róla, mint falról a borsó. De a sriblernek nem árthatnak neki. A fekete sereg szolgálatában álló emberek még a kormányzó előtt is próbálták őt befektetni, de nem sikerült. Eötvös a közönséges emberek felett áll. Ezt csak a nemzeti párt nem ismeri el, holott a kormánypart elismeri ezt; Apponyi Albert grófnak sohasem volt batarsága, nem is lesz, olyan ő, mint Chambord gróf: örökös trónkövetelő. Eötvös Károlytól én és barátaim, akik vele küzdünk, ki is fogunk tartani.

Horváth Ádám szott még. Először történi, hogy Kecskemet egyik képviselője Nagykörös városházánál erkélyéről szott. Örömmel tölti őt el az, hogy miként Kecskemet helyesli az ő eljárást s Czegled polgársága helyesli képviselője eljárását, akkép van Eötvös is a választóival. Élteni Nagykörös polgárságát. (Eljenzés.)

A gyűlés ezzel a legszebb rendben szottoszlott. Délután sikerült bankett volt, számos felköszöntővel.

Mulandóság.

Hogy küzdenek az emberek éltükben s mily semmikek voltak haláluk után!

Hogy vinak ezerek!

Mint egy vert had, úgy fut az emberiség rémületes chaosban, egyik a másikat a futásban legázolja, — agyonnyomja és egyik sem gondol arra, hogy annak a maga élte ép oly becses, mint neki a magáé.

Mióta az első emberpárt az isten kiverte a paradicsomból, örökös ez a futás.

De hiszen, ha kezdete volt, akkor nem örökös. Vagy talán nem is volt kezdete s csak a jámbor proféták írták, mondták, mesélék azt így a mi számunkra? Mindenkinék meg van a maga külön üldöz, sarkaló furijája.

Ez hirre, dicsőségre, általános tisztelgetre, gazdagságra, az nagy hivatalra, üzletre, csendes boldogságra vágyik. — Ritka az olyan ember, a ki meglelékszik avval, hogy önmagával megelégedett legyen, a ki ezt tekintti boldogságának, a mely után törekednie kell. Van olyan is, a ki lassan megy, sokan

No megállj, kis kofa, gondoltam, ezért meglakolsz.

Körül néztem. Semmi rud, vagy oly tárgy melylyel az ajtót kifeszíthettem volna. A kamra ablakocska oly kicsi, hogy fejem se tért volna ki rajta.

Eszembe jutott hogy ha ez kitudódik, az egész város kuczag rajtam.

A kamrában semmi butor darab, se szék. Már meguntam az állást.

Volt ott egy nagy halom szalma. Öszkor maradt meg a meleg ágyak takarásakor s a fák becsavarásából. Ezzel lehetett a kamra megtölve, de lassanként megfogyott, mivel gyujtónak használták.

De elég volt ahhoz, hogy leheveredtem rá.

Mert amint zsebőrámat megnéztem, látam, — hogy már másfél órája álldogálok itt.

Ezt fővárosi hölgy nem te néni velem. De volt ezen vakmerőségben valami új, ami nekem tetszett.

Hadi cselen törtém fejemet.

Délfelé hazajött az anyja. Beakarta tenni az üres kosarakat a kamrába.

De a lányka utánna szaladt.

Majd én beviszem anyám, menjen csak maga, vigyázzon a levesre.

Ah mégsem akar elárulni, akkor én vagyok a helyzet ura.

Hanem a kosarakat nem a kamrába hozta, félt, feldobta a padlásra.

Aztán beleesett a kamra ablakán.

Fére huzódtam.

Mit csinál? kérdé halkan.

Nem feleltem.

Rosszul van? kérdezte.

Megint nem feleltem.

— Alszik?

Néma csend.

— Csak tán kiszökött!

még az uton, a vert had utján fekűznek le, hogy az utánuk jövők legázolják őket, keresztül menjenek rajtuk.

A kis hitűek letérnek az utról és az árokba vetik magokat. Ki oly vakmerő a becsületesekek között, hogy az öngyilkosságot nem esdolognak tartsa?

Küzdenek, küzdenek, de csak némelyek érik el a boldogság sorompóit.

Futnak és küzdenek, mert nem szabadulhatnak az ellenségtől.

Éltében, éltenek különböző szakaiban mennyi odaadó munkát, vagyont áldoz az ember időleges céljainak! És később, mikor eltűnik poros hagyományai között visszaemlékező ésszel, borongó homlokkal kutatunk, hányra és hányra rámondjuk, hogy hibaváloság volt.

Dolgok, eszmék elvesztik értéküket az idő multával.

—Hát érdemes volt nekem ezért küzdenem? Igy kiáltunk fel.

Az ifjú játékaira, a férfi ifjúkori szerelmére, az agg férfítörökre véreire megvetőleg tekint vissza.

Vanitatum vanitas maga az egész világ — mondják sokan. Férczmunka, kár volt megcsinálni.

Divat dolga minden.

Hol vannak a görög városok, a classicus népközletársaságok, hol a görög idealismus és hazaszeretet?

Éltünk a római világbirodalom, elhomályosodott a pápa hatalma, elmúlt a lovagkor. Róma helyett vannak dicső románok Erdélyben, szent orosz birodalom a szarmata sikkaság.

Panamás francia köztársaság és Bécsben a mindeneknél szentebb, dicső méltányos, erkölcsös és kegyes Oesterreich.

A lovagokat gigerlik, a várurnókat barátnókváltották fel.

A fraudie nst most abban áll, hogy a gigerlik szuró szemükkel szemtelenül méregetik a hölgyek természetét a sokat aposzt aszfalton.

A kik meg az urat akarják szolgálni, a Herrendienstben akarnak kitűnni, azok Bécsben mennek a császárhoz, honárulásban utaznak, hogy megérdemeljék a nagy kenyer mellett a lakájok vállvergetését. Hentzi sirját, szobrárt magyar embernek koszoruzni ugy-e jó, illendő szolgálata?

Vannak olyanok is, a kik Istennek tessző dolgot akarnak művelni; hát, mivel egyeb ki nem telik a fejükből, a haza ellenségeivel együtt működnek a korszerű javítások megvalósítására.

Pedig kár ugy túlekedni. — Minden korszaknak meg van a maga társadalmi szervezete, melynek eljövetelet a mult idők rövidlátó kísérleteinek megátolni nem lehet.

Küzdöttek valaha a római világbirodalom ellen, mégis diadalt arattak, küzdöttek a keresztényiség, a reformátó, a felvilágosodás, az abszolutismus ellen, mégis mindegyik diadalt arattak a maga korszakában. Nem lehet az emberi szellem folyójának hullámai forrása felé visszahajtani.

Nem lesz többé egybamar theocratia, az emberek soha sem lesznek mind boldogok, de az egész emberiség előre halad.

És közben közben régi ruháit egyre, folyton veti-hányja le magáról. Krisztus még számaron ment be Jeruzsálem városába, ma már

Mondá csodalokozva Alig bírtam nevetésemel elfojtani. Anyja hívta. Beszaladt. Szépen vagyunk. Gondolám. Még elfeledi, hogy itt vagyok, pedig már kezdek éhes lenni.

Vesztett dolog. Kis idő múlva bedobott ablakon egy kis csomagot.

Most nem eresztetem ki magát, meglát-nák, várjon estig, tudja?!

Ujra nem adtam feleletet.

— Szóljon, megütötte magát a guta odabent.

Még a szuszogásomat is vissza fojtottam.

Hanem mikor elment, kibontottam a csomagot.

Fris-en sült tőpörtös pogácsa volt benne vagy öt darab.

Nagyon jól esett.

Csak hogy borzasztó szomjas voltam.

Nemsokára hozott egy pohár vizet, a kamra ablakába tette s elszaladt.

Hanem nem mertem kiinni, mert akkor megtudja, hogy semmi bajom.

Soha ilyen szomjúságot!

Hevültem, fáztam, nagyon jól tudtam én hogy mi bajom.

A kis ablakon virág-illat tödült a kertből s néhány dongó méhecske is betévedt, megint kiszállt.

— Most az öreg asszony hangját hallottam.

— Kimegyek a szőlőbe, vigyázz mindenne.

Hozok onnan istenfát, fodormentát borostyánká, kell holnapra a piacra.

Soká ne maradjon édes anyám!

— Ahogy lábmim birnak, fiam!

Alig csattant utána a kapu, jött a lány a kamra felé.

a tót napszám is robogó, csodálatos gőzvas-uton utazik fel Pestre.

Hol egykor a homousion és homousion felett vitatkoztak az emberek, ott most egy haldokló óriás lehel utolsókat, melyakkor diadalmas óriás volt a görög birodalommal szemben. Európa békéje függ most attól az egy ponttól; rászegezve szemé, mint a maniacus örüllté. És Európa maga is lázban van, tolvaj lázban. Majd kitör ez a láz és valóságossá lesz, ha majd a byzanci tűzakna felrobannasakor a dörgő ágyuk vért ontának fiai testéből.

Addig csak a tőke és a szocialismusa vivja egymással harczait, míg a nemzetek és nemzetiségek a nagy háborúra állig fegyverezik fel magukat.

Szocialismus és nemzetiség — ezek a mai kor eseményeinek mozgató elemei.

Miliónk dolgoznak óriási gyárakban remény nélkül és ez a reménytelenség teszi fordalmiakká az állapotokat. Nemetszágban a szocialista párt már az egyik legfontosabb tényezője.

Mindenki szabadon elláthatja magát az életének fenntartására szolgáló eszközökkel: nem lehet a mai kor emberének ingyen sirba dőlnie sem.

Minden mulik, változik.

Gazdátlanul hevernek az ókor híres bi-borcsigái a sivataggyá vált syriai part mentében, elhangzik hozzájuk a Tyrus romjain kiborgó sakalok üvöltése, és nincs ki felszedje a csigákat, nincs a ki drágaságokat hozasson Salamon templomának fölépítésére, mely egykor magához csalta messze vidékek lakosait.

Nem járnak már pótták a nép között, muszka bérenczek fraternisálnak csak a Levante népeivel, hogy a pengő rubeleken előre nagyot igyanak a medve bőrére.

Ujlaki Hugó.

Fölhívás előfizetésre!

A harmadik évnegyed kezdetén, bizalommal kérjük föl t. előfizetőinket előfizetéseik megújítására, valamint mind-azokat, kik előfizetési díjaikkal hátralékban vannak, a hátralékok kiegyenlítésére.

Programmot adunk, lapunk irányát fejtegetünk szükségtelen. Az a negyed-százados mult, mely a »DEBRECZEN« mögött áll, fényes bizonyossága annak, hogy a lapunk által követett irány helyes volt s ettől az iránytól, azoktól az eszméktől, melyeket eddig szolgált, a jövőben sem fog eltérni.

A reklám-csinálás, az öndicsérgetés, a sokat-ígérés nem a mi mesterségünk. Ezt a szerepet átengedjük másoknak, mert mi nem a hangzatos, de üres szavakkal, nem beválthatatlan ígéretekkel, hanem becsületes, ernyedetlen munkássággal igyekszünk olvasóink támogatását kiérdemelni.

A »Debrecezen« előfizetési ára:

Egy évre 10 ft.

Fél évre 5 ft.

(Folyt. köv.)

Negyedévre Egy óra

Netaláni tévedé

gett vidéki t. előfizet

hogy előfizetéseiket

alatt szívéskedjenek.

RECZEN kiadóhivatala

A »Debrecezen« szerkesztő

Ujdons

* A fiemelek

vendégeink, kik tőlünk

tak, tegnap d. u. 2 óra

Budapestre, a keleti p

atásuk igen szívélyes

lente a fogadásra a fo

gának díszes képvisel

VASUTI MENETREND.

Table with train routes and schedules. Columns include destination (e.g., Budapest-Nagy-Váradi felé), time of departure, and arrival. Includes sections for 'Debreczenbe érkezők' and 'Budapestről Debreczenbe indul'.

A legregibb és elősmert legkedveltebb savanyúvize Magyarországnak a

SZULINI

Korona-forrás, a legújabb idő óta újivatu szép erős üvegekben töltetik és küldetik szét. Borral és gyümölcsnedével vegyítve — a legmesszebb terjedő kedveltségnek örvend, amely nemcsak a legjobb üdítő itálnak van elősmerve, hanem mint kiűnő gyógyvíz idült gyomor-katarrhus stb-nél legjobb — kan ajánlható.

Kolerajárványoknál a szuliniviz legbiztosabb vó- és gyógy-szernek bizonyult.

Főraktár: Szabó Zsigmondnál DEBRECZENBEN.

Kapható minden nagyobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

GANZ és TÁRSA vasöntő és gépgyár részvénytársulat. BUDAPESTEN és LEOBERSDORFBAN Bécs mellett. városi hatóságok, valamint a nagy közönség figyelmébe világszerte kitérő hírnévnek örvendő váltakozó áramú elektromos rendszerét, mely lehetővé teszi, hogy még a jó távol eső vízvezetékek erejét is felhasználhassák akár egész városok vagy ipari vállalatok kivilágítására, akár gépek hajtására. Nagy haszonnal alkalmazták ezen rendszert bányákban és olyan gazdaságokban, hol sűrű munka idején éjjel is dolgoznak.

SCHLICK féle vasöntő és gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN. Gyár és irodák: VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCZI-UT. Városi iroda és raktár: Podmaniczky-u. 14. — Fiók-raktár: Kerepesi-ut 77. sz. Gőz- és járgánycsöplő-készüléket számos első díjjal kitértetett szab. Schlick-féle 2 és 3 vasu ekék mélyítő s egytetemes aczél ekéket, eredeti Schlick- és Vidats-féle egyvasu ekék, talajmivelő-eszközök, valamint Schlick-féle szab. »HALADAS« sorbavetőgépek. Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlőmalmok és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kévekező és marokraló arató-gépek és fűkaszaló-gépek szállítható mezőgazdasági gépek. Minta-raktár Debreczenben: Trnka Ferencz urnál. Kis-Váradi-utca. Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A legmagasabb kitértetésekben részesült és legelőnkebb keresletnek örvendő COGNAC Gróf Keglevich István Promentor. (Alapítva 1882-ben.) mely gyár az osztrák-magyar monarchiában nemcsak a legregibb, hanem a legjelentékenyebb is — eredeti töltésű palackokban mindenütt kapható.

„DEBRECZEN” NYOMDÁJA (FÖTÉR 1828. SZ. A. CSANAK-DRAGOTA-HÁZBAN. (A m. kir. főpostával szemben) teljesen újonnan berendezett könyvnyomda. KÉSZIT: Gyászjelentéseket, báli- és lakodalmi meghívókat. ELJEGYZÉSI KÁRTYÁKAT, TÁNCZRENDEKET és ET LAPOKAT. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Vidéki megrendelések ERDÉLYI ISTVÁN nyomdai névzető nevére czimzendők. Nyomdánkat, hol északkeleti Magyarország legregibb és legelőnkebb politikai napilapja a „DEBRECZEN”, és a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ” is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szíves pártfogásába. Hirdetések a »DEBRECZEN« czimű lapban a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek. SZÁMLAKAT, ROVATOZOTT IVEKET, NEVJEGYEKET, bor- és rum-vignetteket, falragaszokat, MINDENEMŰ KÖRLEVELEKET és ÁRJEGYZÉKEKET. FOLYÓIRATOKAT és a NYOMDAIPARHOZ tartozó nyomtatványokat izléses beosztással jutányos árakon. Birósági végrehajtói nyomtatványok készletben tartatnak. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Előfizetési árak helyben, vagy postán küldve. Egész évre . . . 10 frt. Félévre . . . 5 „ Negyedévre . . . 2 „ Egy órára . . . 1 „ Egyszeri árak 4 kr.

Műveltség Jambor debreczeni szókva a souverain kir. a helyvel egyik-másik ság rólunk de nélkülözölésen íteletet mond. zott el például Pestme a statusférius kijelentűnő törvényhatóság az Debreczennek a főre gyában hozzá intézett nem lesz soha a Dele hordozója vá. Ez cendo — és z járás annyira neveléses, ho érdemesítettük és most társul nem szegődik h főváros érdemes polga nyilatkozata, a mit ma u ilyen tététt, szó hagyhatunk.

Fume eljön Debriom után egyszerre minden, a mit mi becslesünkre jött tengerpartotunk, mindaz, a mi szolgálatában tölünk teniparkotunk: az a hatóságának feje előtt bennünket saját vendé nyabb orvámadással pesti Hirap szerint ur — ösmerje meg mindenki — Budapest azt mondja fumei test lok — már mint érezhetik magam nem a Hortobágy recczenben, hanem tanyáján vannak. Tanya lehet a legnemesebb erény a nemzeti eszme által vanulásáról, de műve ilyer mond, számot ne mondjuk, hogy a mi fizkő nem fog akadni. Ha a B. H. tudot kezöjet egy nyilvános hamisítást nincs jogu igazmondás és a seg érdekében ajánljuk fő- és szekvárosi polg el a Hortobágyra és attól a számarv tesjuhászbojt dijjat nyújtó vendég-h

A „DEBRECZEN” Mese . . . Kis fiúcska volt meséket alig fejeztett levegőjü nyári estében levő kis löczára, vagy földre. Szívünk nyugod ségeinknek megfelelően hajítottuk volna fejünkre szédokkal meghánytuk, sát, azután midőn a kiu a sor volt, mesélt, got elmeséltünk egymás Ma épen az öreg Hej siralmas törté most is emlékszem re picziny leány voltam, lantak. A faluban mozga nap lattunk kardos, fer ros urakat járn-ke-ni, lett egy pár nyalka leg Ecseki Pista meg Siro töttek, midőn meghalt szelyben forog. Főszük tak ut, de azért tudta tek azt szívük vereséb közseghaza előtt megat gyáros öltözetben, pánt rézlokossal, fekete pari s ras-rivas. Viragos Mic retője ott tördelte ujjat. A paripa toporz sokára menni kellett, meg egy bucsú csók s utra, a melyről bizonyt terés. A nép megfogad hogy soha sem hagyják. A forró nyári na erni kezdett. Az első s